

foreningsobligationerne have det reelle Grundlag og ikke behøve at officeres ved de Ulykker, der ramme Staten — saa kan man ogsaa tænke sig det omvendte, at Staten, naar den ikke har indladt sig i dette Måskep med Kreditforeningerne, — Staten det vil sige de Borgere, der ikke ere bundne til Grundejendomme, — vil have en Del Modstandskraft endnu, saaledes at den vil kunne træde hjælpende til, naar den ikke netop ved en saadan Garanti er uopløselig indblandet i den Ruin, der kan ramme Landejendommene.

Saa talte det ærede Medlem, der sidst havde Ordet, om, hvorvidt Statens Kredit udadtil eller dens Renommé uden for Landet vilde lide ved en saadan Foranstaltning. Det sagde det ærede Medlem, at han ingen Forstand havde paa, men det maatte de sagtyndige jo om. Jeg tror nu, at det ærede Medlem har lige saa god Forstand paa det, som alle vi andre, hverken mere eller mindre. Det kan ikke nytte nogen at vende sig bort her og sige: Det maa de sagtyndige om. Det ærede Medlem beroligede sig nu ved at sige, at vi havde sagtyndige paa den ene Side og sagtyndige paa den anden Side, at de vare uenige — jeg formoder, han mener den højtærede Minister og det ærede 6te Medlem for 2den Kreds (P. G. C. Jensen) paa den ene Side og paa den anden Side Ordføreren i Folketinget o. s. v. Det er altsaa de sagtyndige, og de ere nu heldigvis uenige, og naar de ere uenige, er der ingen Ting i Vejen, saa kunne vi godt gøre det. Men det er en Slutning, som er forkert. Ja, hvis alle sagtyndige vare enige om, at det kunde gøres uden at vi risikerede noget, saa kunde en Rigsdagsmand sige: Det er noget, jeg ikke forstaa mig paa, det maa de sagtyndige om; og da de mene, at der ingen Risiko er ved det, gaar jeg fortrøstningsfuld med til det. Men at sige, som den sidste Taler: De sagtyndige ere uenige, lad os saa bare gaa paa den Garanti paa 500 Mill. Kr., vi spolere maaske derved de danske Statsobligationers Renommé i Udlandet, men de sagtyndige ere uenige, saa vi kunne jo haabe paa, at Ordføreren i Folketinget faar Ret, og at Ministeren ser forkert — det forekommer mig vilde være lidt for letvindigt.

Der er allerede berørt, navnlig under Debatten i det andet Ting, de Paralleler, man har villet drage, og de Analogier, man har villet henføre til, for at Staten skulde indgaa paa en saadan Garanti som den, her er Tale om. Men de flaa ikke til. Naar Staten har paataget sig at oprette en Anstalt for Livsforikring — vi have jo netop kaldt

den en Statsanstalt for Livsforikring — saa er det en Del af Statens Vedrift. At Staten saa maa garantere derved, følger af sig selv. Men i øvrigt kan denne Vedrift saa nøje udregnes, og der kan modereres ved Hjælp af Taksterne, saaledes at der ingen Risiko bliver. At Staten ikke har overtaget at bygge de lolland-falsterke Baner, saaledes som den overtog de andre Baner, men gav en Garanti for dem, laa i ganske særlige Forhold; senere har Staten overtaget omtrent alle Jærnbanerne. Det er naturligtvis et Forhold, som ikke i mindste Maaade kan sammenlignes med det Forhold, her foreligger. Jeg ved ikke, hvilke andre Lapperier man kan nævne. Frihavnen! Ja, at der til en vis Grad er en Garanti for Frihavens Forpligtelser, begrænset til 8 Millioner, kan heller ikke nævnes. Nej, den eneste Parallel, det eneste Præcedens, man kan paaberaabe, er det jeg omtalte før i Dag, nemlig Statens Garanti for Husmandskreditforeningerne. Og der kom man ind paa en Glidbane. Det var en i Princippet forkert Foranstaltning man gik ind paa den Gang. Men naar man nu erkender det, skulde i alt Fald vi, som erkende det, dog ikke lade os lede videre, lige saa lidt som vi, fordi Husmandskreditforeningerne komme og sige: Da I have givet os Garanti, saa maa I ogsaa give os de Penges og de Penges — der var jo Tale om 150,000 Kr. under den foregaaende Sag — straks give dem disse. Vi skulle altsaa heller ikke lade os lede til den Konsekvens at gaa ind paa de øvrige Kreditforeningers Forordringer, naar de sige: Da I have garanteret for Husmandskreditforeningerne, saa kunne I ogsaa sagtens garantere for os, vi ere lige saa gode som de, og maaske søje de det til: vi trænge lige saa meget til det — hvilket vilde være ganske urigtigt, for det gøre de ikke!

Jeg ønsker blot at søje en ganske almindelig Betragtning til endnu, som jeg synes ligger nær. Det at ville engagere Staten med Grundejendommene her i Landet paa den Maaade, her er foreslaaet, er et meget slet Udslag af det, som man kan kalde Stats-socialisme. Man vil paadrage Staten Garanti for en Vedrift, som den i Virkeligheden ikke kan have Haand i Hante med. Lad Indenrigsministeren nok saa meget saa Lejlighed til at approbere de administrerende Direktører, det betyder ikke noget, Staten kan ikke forhindre, at baade Købstadejendomme, kjøbenhavnske Ejendomme og Landejendomme komme i Hænderne paa Svindlere, der ikke forstaa og ikke have Forudsejning for at drive dem. Driften kan blive øsendig, og saa skulde Staten levere Ga-